

novení, jež se naň nevztahuje. Tím zavinil zmatek rozsudku podle čís. 10 Šu 281 tr. ř. Jednáť se tu o odstranění po případě potlačení směnečné listiny, která pachateli nenáleží, čímž měla býti Vilému L-ovi způsobena škoda, t. j. odňat průvod, tedy o případ zvláštního podvodu podle Šu 201 a) tr. zák., při čemž jsou všeobecné pojmové znaky lstivého jednání i uvedení v omyl nahrazeny momenty zvláštními. Poněvadž se prvý soud věci s tohoto hlediska nezabýval a rozsudek neobsahuje výroku o subjektivní vině obžalovaného, ani v tom směru, zda jednal v úmyslu podvodném, ani k jaké škodě jeho úmysl směřoval, nelze rozhodnouti ve věci samé, a nutno vrátiti věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. Při novém přelíčení bude povinností prvního soudu, by přihlížel také k okolnosti, na niž poukazuje zmateční stížnost s hlediska neúplnosti rozsudku podle čís. 5 Šu 281 tr. ř., že Jiří W. podle exekučního spisu udal exekučnímu orgánu, že směnky vrátil, poněvadž tato okolnost by musila míti význam pro otázku, potlačil-li a odstranil-li směnky obžalovaný sám, jak zjišťuje rozsudek, nebo někdo třetí po případě s vědomím a spolupůsobením obžalovaného.

Čís. 1893.

Vedoucího státního zástupce dlužno považovati za »vrchnost« ve smyslu Šu 187 tr. zák. bez rozdílu, jakým způsobem a při jaké příležitosti se dozvěděl o trestném činu a pachateli.

Zpronevěra (§ 181 tr. zák.) úředního paušálu úředníkem státního zastupitelství.

Padělání veřejné listiny k zakrytí zpronevěry není podvodem podle Šu 199 d) tr. zák., ovšem ale přestupkem Šu 320 f) tr. zák., bylo-li jí použito.

(Rozh. ze dne 9. února 1925, Zm I 803/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 29. října 1924, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry v úřadě podle Šu 181 tr. zák. a podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství, zrušil napařený rozsudek v sprostňující části a vrátil věc soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaného, uplatňující jedine důvod zmatečnosti čís. 9 b) Šu 281 tr. ř., pro právně prý pochybené řešení otázky, zda jsou zde dány podmínky důvodu trestnosti obžalovaného vylučujícího, totiž účinné lítosti, nelze přiznati oprávnění. Pokud tvrdí na odůvodněnou této námitky, že nalézací soud nereprodukuje prý závažné části výpovědi svědka K-a, totiž, že udal, že přichází v úvahu jako poskozený on sám, že narovnání o náhradě škody s obžalovaným ujednal

jako poškozený, že nemůže na otázku, ve kterém okamžiku jednal jako státní zástupce odpovědět, jelikož ohledně této otázky musel by být nadřízeným úřadem sprostěn úředního tajemství, a že z této svědecké výpovědi zřejmě plyne, že svědek ujednal s obžalovaným smír o splátkách a pak teprve dodatečně, patrně na vyšší příkaz učinil trestní oznámení, neprovádí tím po zákonu žádného z důvodů zmatečnosti v §u 281 tr. ř. uvedených, poněvadž podle jedině směrodatného obsahu protokolu o hlavním přelíčení svědek vedoucí státní zástupce K. tvrzených údajů vůbec neučinil. Nelze ve smyslu zásady §u 288 čís. 3 tr. ř. přihlížeti ani k námitce, že tu jest důvod trestnost vylučující účinné lítosti, jelikož jest prý lhospějno, že v daném případě jest poškozený zároveň vedoucím státního zastupitelství, neboť rozsudek nezjišťuje, že v případě daném byl poškozeným svědek K. a svědek sám toho ani netvrdil.

Než zmateční stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud touto námitkou a dalšími svými vývody chce namítati, že právně pochybeným jest názor nalézacího soudu, že svědek, vedoucí státní zástupce K., v tomto případě (při kontrole úřední činnosti obžalovaného) jednal nejen jako úředník administrativní, totiž jako vedoucí úředník státního zastupitelství a zástupce poškozeného státu, nýbrž také jako veřejný žalobce, který jest ku stíhání trestných činů zákonem povolán a že proto použití §u 187 tr. zák. v tomto případě jest vyloučeno. Nemůže být pochybnosti, že vedoucího státního zástupce dlužno tu považovati za »vrchnost« ve smyslu §u 187 tr. zák. Právně poukazuje nalézací soud na ustanovení §u 34 tr. ř., kterým byla přijata pro platné právo zásada legality, která ukládá státním zástupcům naprosto závaznou povinnost, stíhání trestní počítí a v něm setrvati, jakmile nastaly a pokud trvají skutkové a právní podmínky trestního stíhání. Ve smyslu zásady té mají státní zástupcové podle §u 34 odstavec první tr. ř. »každý čin trestný«, o kterých se dozvědí a který se nemá vyšetřovati a trestati jen k požádání toho, jehož se týče, z povinnosti úřední stíhati a mají tedy, čeho potřebí, zaříditi, by u příslušného soudu vyšetřování se zavedlo a vinník byl potrestán. Zásadu tu zdůrazňuje též § 87 odstavec první tr. ř. slovy: »Státní zástupce jest povinen zkoumati každé oznámení, které ho dojde o nějakém činu trestném, jenž má být stíhán z povinnosti úřadu, a jíti za známkami činů trestných, o kterých se doví. Také má působiti k vypátrání neznámých pachatelů a vyhledati příčiny podezření k tomu vedoucí«. Při tom nečiní zákon rozdílu v tom směru, jakým způsobem a při které příležitosti se státní zástupce dozvěděl o trestném činu a jeho pachateli. Nesejde proto v daném případě na tom, zdali podezření jeho proti obžalovanému nastalo z příčiny vykonávání uložené mu kontroly a dohledu nad podřízeným úředníkem, nýbrž rozhodným jest, že dozvěděl se o spáchání trestného činu obžalovaným jako státní zástupce. Okolnost ta stačí, by založila povinnost §§y 34 a 87 tr. ř. mu uloženou a zabránila vzniku důvodu trestnost vylučujícího podle §u 187 tr. zák. Namítá-li zmateční stížnost, že proti tomu názoru mluví úvaha, že pak u úředníků státního zastupitelství nikdy by nebylo lze mluvit o účinné lítosti jako důvodu trestnost vylučujícím, přehlíží, že také úředníkům těm jest dána možnost zajistiti si tento důvod trestnost vylučující buď náhradou úplné škody, dříve než představený se dozví o jejich vině, nebo narovnáním, ujednaným s příslušnými nadřízenými orgány

justiční správy, jimž není zvlášť uloženo, by s hlediska zachování veřejného řádu dbaly o bezpečnost majetku stíháním majetkových deliktů. Namítá-li posléze zmateční stížnost, dovolávajíc se rozhodnutí býv. nejv. soudu Vídeňského č. 917 sb., že vrchnost nabývá teprve vědomostí o obviněném, byl-li jí někdo pro trestný čin oznámen, a že v případě daném skutečně státní zastupitelství podalo oznámení teprve tehdy, když škoda byla nahrazena, stačí ji poukázati k tomu, že v tomto případě bylo vrchností ve smyslu §u 187 tr. zák. státní zastupitelství samo, jež dozvědělo se vedoucím státním zástupcem o obviněném ještě před dotyčným narovnáním. Bezdůvodnou, pokud se týče po zákonu neprovedenou zmateční stížnost slušelo tedy zavrhnouti.

Zmateční stížnosti státního zastupitelství lze pouze z části přisvědčiti. Předmětem útoků obžalovaného byla část úředního paušálu státního zastupitelství, jemu svěřeného, tedy státu náležející majetek. Je samozřejmým, že stát musí pečovati o bezpečnost svého vlastnictví různými opatřeními, a účelu tomu slouží bezpečné uschování tohoto majetku, řádné, zvláštními předpisy upravené jeho spravování, jakož i kontrola této správy. Tyto úkony nelze však považovati za zvláštní, od primárního vlastnického práva se odlišující práva, nýbrž sluší spatřovati v nich podle účelu, jemuž slouží, pouhá opatření, zabezpečující nedotknutelnost tohoto práva vlastnického; jsou pouhým jeho výronem a kryjí se tedy v podstatě s pojmem práva vlastnického, jimž jsou podmíněny a v něm též zahrnuty. Nelze proto mluvit o nějakém zvláštním právu státu na »kontrolu«, kdyžť dotyčné předpisy jsou pouze předpisy manipulačními, sloužícími výhradně k ochraně, evidenci a správě majetku státu a jeho práva vlastnického. Zasahoval-li tudíž obžalovaný do této sféry majetkové původním svým činem, zadržev za sebou vědomě a neoprávněně svěřenou mu částku paušálu, není myslitelná další škoda, než ta, kterou tímto prvním útokem způsobil. Podnikl-li obžalovaný ještě další útok, spočívající v padělání veřejné listiny a směřující, jak ze skutkových zjištění rozsudkových, podle §u 258 a 288 čís. 3 tr. ř. i pro řízení zrušovací závazných, patrně, k zastření původního činu, jest v tomto druhém případě způsobená škoda totožná se škodou vzniklou z činu prvního. Další škoda na majetku nemohla přirozeně z tohoto druhého zásahu již vzejíti, kdyžť již tu byla následkem činu prvního; avšak ani nějaká škoda na právu »kontrolním«, jak to mylně zmateční stížnost státního zastupitelství předpokládá, není možnou, neboť nelze roztříďovati opatření, sloužící výhradně ochraně státního vlastnictví a spadající proto pod primární, širší pojem vlastnictví na různá samostatná, od původního jejich účelu a věcného vztahu se odchyloující práva. Nejde tu proto o skutkovou podstatu zločinu podvodu ve smyslu §u 197 a 199 d) tr. zák., avšak přes to nelze ještě říci, že by dodatečný čin obžalovaného byl vůbec beztrestným. Byť i z činu tohoto nebyla vzešla škoda, nelze přece pochybovati o tom, že padělaná veřejná listina byla alespoň způsobilá k oklamání; činnost obžalovaného zřejmě tedy poukazuje ke skutkové podstatě přestupku §u 320 f) tr. zák., již se nalézací soud však vůbec nezabýval, ač k tomu podle ustanovení §u 262 tr. ř. byl povinen. Bude proto na soudu nalézacím, by náležitě zjistil, zda, jakým způsobem a kdy obžalovaný padělané veřejné listiny užil, stalo-li se tak ob-

zvláště snad připojením oné listiny k úřednímu paušálu, v červenci 1924 sestavenému; vše to z rozsudku patrné není, ač právě skutečností těmito i s ohledem na tříměsíční lhůtu promlčecí náležitá péče věnována býti musí. Nebylo proto Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu možno rozhodnouti ve věci samé a bylo podle §u 288 čís. 3 tr. ř. rozsudek zrušiti a nalézacímu soudu naříditi, by po zjištění těchto okolností znovu rozhodl.

Čís. 1894.

Předpis §u 15 tr. ř. nelze rozšiřovati na zrušovací soud z důvodu všeobecného práva dohlédacího.

Ustanovení §u 92 čís. pat. ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák. je nahrazeno ustanovením §u 77 zákona o organizaci soudů ze dne 27. listopadu 1896, čís. 217 ř. zák.

Toto ustanovení má za účel, by nejvyšší soud vytýkal poklesky, zjištěné při výkonávání úřadu soudcovského.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, N I 18/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání stížnost S-e do usnesení vrchního zemského soudu v Praze ze dne 9. ledna 1925.

Důvody:

Podle §u 4 zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 5 sb. z. a n. rozhoduje nejvyšší soud jako soud zrušovací v případech, řádem trestním a vedlejšími zákony mu přikázaných. Činnost nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího jest stanovena §em 16 tr. ř., který předpisuje, že je povolán rozhodovati o zmatečných stížnostech podle tr. ř. přípustných. Pokud mimo to je povolán rozhodovati v jiných případech, stanoví se v trestním řádu výčetmo (§§y 33, 54, 63, 64, 74, 341, 362, 364, 410, 411 a 427 tr. ř.), po případě, pokud je to ve zvláštních zákonech výslovně stanoveno. K takovým případům případ, o němž tu jde, nenáleží. § 16 tr. ř. nemluví o dohlédacím právu zrušovacího soudu a § 15 tr. ř. obmezuje se všeobecně na soudy druhé stolice; rozšiřovati jeho předpis na soud zrušovací z důvodů všeobecného práva dohlédacího nelze. Stížnost neprávem se dovolává ustanovení §u 92 čís. pat. ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák. Ustanovení to je nahrazeno §em 77 nyní platného zákona o org. soudů ze dne 27. listopadu 1896, čís. 217 ř. zák. Toto ustanovení má za účel, by nejvyšší soud, zjistí-li, vykonáváje svůj úřad soudcovský, nějaké poklesky soudu prvé nebo druhé stolice, je vytkl a o tom ministru spravedlnosti sdělení učinil. Jedná se tu tedy pouze o vytýkání poklesků zjištěných při výkonávání úřadu soudcovského, t. j. pokud nejvyšší soud, ať ve věcech civilních nebo trestních, je povolán podle zákona ve věcech těch rozhodovati. O takový případ tu však nejde; stížnost dovolává se příměho rozhodnutí nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího, k němuž tento, jak shora bylo prokázáno, povolán není. Bylo tudíž dohlédací stížnost jako nepřipustnou odmítnouti.